

Het bedrijf van Ben Buijs en Ruud Matthijssen lag in het centrum van de hevige regenval in juli dit jaar. Is het leed eenmaal achter de rug, dan wil een veehouder de overlast snel vergeten, ook Buijs. 'Achteraf valt het allemaal mee.'

Wie herinnert zich de extreme neerslag van juli dit jaar niet? De West-Brabantse dorpen Oudenbosch en Oud Gastel haalden 5 juli de landelijke media, nadat het er in 24 uur tijd meer dan honderd millimeter had geregend. De riolering kon het water niet aan. Straten liepen onder.

Ook het melkveebedrijf van Ben Buijs (57), Ruud Matthijssen (30) en zijn vriendin Laura Romme (27) werd getroffen door de 'moesson'. Ruud: 'Ik ging die ochtend melken, op dat moment zat er 24 millimeter regen in de regenmeter. Na het melken twee uur later was dat al meer dan vijftig, de regenmeter liep over. Het was direct duidelijk dat de koeien die dag niet naar buiten zouden gaan.'

Voor Ben Buijs – de oom van Laura – is het de derde keer in tien jaar dat zijn bedrijf zo veel water in zo'n korte tijd moest verwerken. 'De eerste keer was in 1998, toen de melkput nog niet op het riool was aangesloten en daardoor vol liep met water. Dan sta je toch raar te kijken als je wilt melken.'

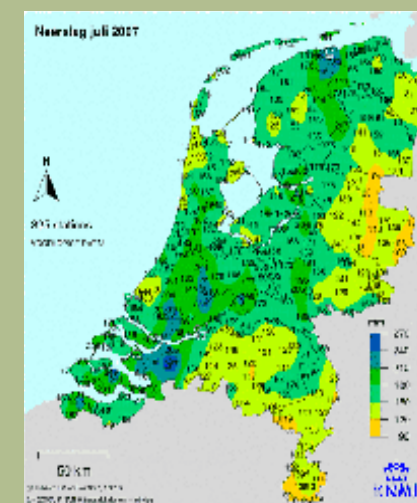
Melkderving snel hersteld

Dit jaar liep de melkput gelukkig niet onder water, maar wel twaalf hectare grasland. Buijs en Matthijssen melken in Oud Gastel 500.000 kg melk op 47 hectare, waarvan 11 hectare mais en een deel tarwe. Soms wordt er ook grond verhuurd aan een akkerbouwer voor aardappelteelt. 'Het is maar goed dat er op die 12 hectare geen aardappelen stonden, die zouden zijn verrot. Het ondergelopen blok ligt tegen de hoofdwatgang aan waar al het water naartoe wordt gemaald. Water wordt over het algemeen naar het laagste punt in de polder getrokken. Door de plotseling grote hoeveelheid water die werd afgevoerd liep de hoofdwatgang over en stonden onze percelen blank.'

Het duurde veertien dagen voordat Buijs en Matthijssen de grond weer konden ge-

Juli 2007 was bijna de natste julimaand ooit

'De maand juli was op één na de natste van de afgelopen honderd jaar', vertelt Rob Sluijter, klimatoloog bij het KNMI. Landelijk viel in juli gemiddeld 155 mm neerslag, tegen 70 normaal. Het extreme weerbeeld in juli volgde op een ook al natte mei- en junimaand. 'April was juist erg droog. Het neerslagtekort is eind april nog nooit zo groot geweest. De lente gaat de boeken in als de warmste ooit, terwijl ook voorgaande seizoenen de zachtste waren in driehonderd jaar.' Sluijter ziet in de extremen geen verband met klimaatverandering. 'Het was grilligheid van het weer; je moet daar niet te veel achter zoeken. Klimaatverandering meet je over een veel langere termijn.'

Figuur 1 – Neerslagkaart Nederland van juli 2007

bruiken. Buijs: 'In de jaren negentig is tijdens de ruilverkaveling alles opnieuw gedraineerd. Het water was snel weer afgevoerd.' Met maaien moest Matthijssen her en der nog wel om de natte plekken heen rijden, het gras werd in de rijkuil voor de pinken verwerkt. 'Die maken we eind december open. We verwachten dat de kwaliteit nog meevalt omdat we in laagjes over elkaar kuilen.' Omdat Buijs ook beschikt over hoger gelegen grond kon hij al na vijf dagen weer gaan weiden met zijn zestig melkkoeien. De minimalperiode heeft toch de nodige melkderving gekost. Matthijssen rekent voor: 'Drie kilogram melk per koe. We zijn meer mais gaan voeren en noodgedwongen wat overjarige balen gras van de buurman.' Buijs: 'Maar eenmaal buiten herstelde de productie zich weer tot het oude niveau. Achteraf valt het allemaal mee.'

Extra werkgang eggen

Naast natte extremen in juli kende 2007 droge weersomstandigheden in de

maand april. Dat kostte Buijs en Matthijssen extra moeite om een goed zaai-bed te maken voor de mais. Het bedrijf werkt met diverse grondsoorten: leem, zand, klei en de zogeheten overgangsgonden die een mengsel vormen van deze soorten. 'De kleigrond was te droog, waardoor de structuur erg hard werd. Daardoor kreeg het zaad tussen de ploegruggen geen kans om goed te kiemen. Op de ploegruggen was de ondergrond iets vochtiger en kiemde de zaden eerder. Met als gevolg een tweewassig gewas', legt Buijs uit. De minder ontwikkelde planten liepen in juli bovendien waterschade op, met een lagere opbrengst als gevolg. 'Je zag hier in de buurt geen enkel perceel op klei waar de mais egaal 1,80 meter hoog was. De percelen golfden overall. Wij ondervonden dat door twee werkgangen te rotorkopeggen. Het gebeurt ons normaal gesproken nooit dat er tanden afbreken van de rotorkopeg, maar dit jaar wel.'

Tijmen van Zessen

Ben Buijs: 'Door de grote hoeveelheid water stonden onze percelen blank'

'Moesson' in Nederland